

Poznań, dnia 24 lipca 2020 r.

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

KN-I.4131.1.419.2020.22

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713)

orzekam

nieważność § 2 ust. 2 uchwały nr XIV/103/2020 Rady Gminy Brodnica z dnia 22 czerwca 2020 r. w sprawie określenia zasad udzielania i rozmiaru obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych oraz określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 22 czerwca 2020 r. Rada Gminy Brodnica podjęła uchwałę nr XIV/103/2020 w sprawie określenia zasad udzielania i rozmiaru obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych oraz określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć, zwaną dalej „uchwałą”.

Uchwałę podjęto na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713), art. 91d pkt 1 oraz art. 42 ust. 7 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2019 r. poz. 2215).

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu w dniu 26 czerwca 2020 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały organ nadzoru stwierdził co następuje:

Powołany w podstawie prawnej uchwały przepis art. 42 ust. 7 pkt 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2019 r. poz. 2215), zwanej dalej „Kartą Nauczyciela”, upoważnia organ prowadzący szkołę lub placówkę do określenia zasad udzielania i rozmiar obniżek, o których mowa w ust. 6, oraz przyznania zwolnienia od obowiązku realizacji zajęć, o których mowa w ust. 3. Wskazany tu przepis art. 42 ust. 6 Karty Nauczyciela stanowi, że dyrektorowi i wicedyrektorowi szkoły oraz nauczycielowi pełniącemu inne stanowisko

al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań, tel. 61-854-14-51, fax. 61-854-18-36

www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: nk@poznan.uw.gov.pl

www.obywatel.gov.pl, infolinia tel. 222 500 117

kierownicze w szkole, a także nauczycielowi, który obowiązki kierownicze pełni w zastępstwie nauczyciela, któremu powierzono stanowisko kierownicze, obniża się tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć w zależności od wielkości i typu szkoły oraz warunków pracy lub zwalnia się ich od obowiązku realizacji zajęć, o których mowa w ust. 3.

Z kolei zgodnie z art. 42 ust. 7 pkt 3 Karty Nauczyciela organ prowadzący szkołę lub placówkę określa tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć: a) nauczycieli szkół niewymienionych w ust. 3, nauczycieli szkół, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1a, nauczycieli prowadzących kształcenie w formie zaocznej, nauczycieli kolegiów pracowników służb społecznych, nauczycieli kształcenia na odległość, bibliotekarzy bibliotek pedagogicznych oraz zasady zaliczania do wymiaru godzin poszczególnych zajęć w formie zaocznej i w kształceniu na odległość, b) pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych, doradców zawodowych, z wyjątkiem nauczycieli zatrudnionych w poradniach psychologiczno-pedagogicznych, z tym że wymiar ten nie może przekraczać 22 godzin, c) nauczycieli przedszkoli i innych placówek przedszkolnych pracujących z grupami obejmującymi dzieci 6-letnie i dzieci młodsze, z tym że wymiar ten nie może przekraczać 25 godzin, d) nauczycieli praktycznej nauki zawodu we wszystkich typach szkół i na kwalifikacyjnych kursach zawodowych, z tym że wymiar ten nie może przekraczać 20 godzin.

Stosownie do zapisów art. 91d pkt 1 Karty Nauczyciela, w przypadku szkół i placówek prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego, zadania i kompetencje organu prowadzącego określone m.in. w art. 42 ust. 7 wykonuje odpowiednio: rada gminy, rada powiatu, sejmik województwa.

Rada Gminy Brodnica mocą § 1 ocenianej uchwały postanowiła obniżyć dyrektorowi i wicedyrektorowi zatrudnionemu w przedszkolu, szkole podstawowej lub zespole szkolno-przedszkolnym, a także osobie która obowiązki kierownicze pełni w zastępstwie nauczyciela, któremu powierzono stanowisko kierownicze, tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych określony w art. 42 ust. 3 Karty Nauczyciela, do wymiaru określonego w tabeli stanowiącej załącznik do uchwały. Tym samym rada zrealizowała normę kompetencyjną wynikającą z art. 42 ust. 7 pkt 2 Karty Nauczyciela.

Z kolei w § 2 ust. 1 uchwały rada ustaliła „tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, prowadzonych bezpośrednio z dziećmi i młodzieżą oraz na rzecz dzieci i młodzieży, przez nauczycieli niewymienionych w art. 42 ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela, zatrudnionych w pełnym wymiarze godzin (...) według następujących norm: (...)”. Z zamieszczonej w dalszej części tego przepisu tabeli wynika, że rada określiła wskazany wymiar godzin zajęć nauczycielom zatrudnionym na stanowiskach: psychologa (22 h), pedagoga (22 h), logopedy (22 h), terapeuty (22 h) i doradcy zawodowego (22 h), co w istocie realizuje upoważnienia ustawowe, o którym mowa w art. 42 ust. 7 pkt 3 lit. b Karty Nauczyciela. Jednocześnie w § 2 ust. 2 uchwały rada postanowiła, że: „Przez zajęcia dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze, prowadzone bezpośrednio z dziećmi i młodzieżą lub na rzecz dzieci i

al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań, tel. 61-854-14-51, fax. 61-854-18-36

www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: nk@poznan.uw.gov.pl

www.obywatel.gov.pl, infolinia tel. 222 500 117

młodzieży, należy rozumieć zajęcia grupowe i indywidualne, wynikające z realizacji zadań diagnostycznych, terapeutycznych, profilaktycznych i korekcyjno-kompensacyjnych”.

W ocenie organu nadzoru przepis § 2 ust. 2 uchwały został podjęty przez radę bez podstawy prawnej.

Przepis art. 42 ust. 7 pkt 3 Karty Nauczyciela upoważnia radę gminy do określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć wymienionych w tym przepisie grup nauczycieli, a więc także pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych, doradców zawodowych, z wyjątkiem nauczycieli zatrudnionych w poradniach psychologiczno-pedagogicznych (lit. b). Niewątpliwie chodzi w tym upoważnieniu o określenie tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz. Zgodnie bowiem z art. 42 ust. 1 Karty Nauczyciela, czas pracy nauczyciela zatrudnionego w pełnym wymiarze zajęć nie może przekraczać 40 godzin na tydzień. Z kolei w myśl art. 42 ust. 2 Karty Nauczyciela w ramach czasu pracy, o którym mowa w ust. 1, oraz ustalonego wynagrodzenia nauczyciel obowiązany jest realizować: 1) zajęcia dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze, prowadzone bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz, w wymiarze określonym w ust. 3 lub ustalonym na podstawie ust. 4a albo ust. 7; 2) inne zajęcia i czynności wynikające z zadań statutowych szkoły, w tym zajęcia opiekuńcze i wychowawcze uwzględniające potrzeby i zainteresowania uczniów; 3) zajęcia i czynności związane z przygotowaniem się do zajęć, samokształceniem i doskonaleniem zawodowym.

Zwrócić też należy uwagę, że w art. 42 ust. 7b Karty Nauczyciela ustawodawca upoważnił ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, a w stosunku do nauczycieli zatrudnionych w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich - Ministra Sprawiedliwości, do określenia, w drodze rozporządzenia, wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz, o których mowa w ust. 2 pkt 1, przez nauczycieli, o których mowa w ust. 3 w tabeli w lp. 11 i ust. 7 pkt 3 lit. b (a zatem: pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych, doradców zawodowych), uwzględniając zróżnicowaną specyfikę szkół i placówek. Na podstawie tego upoważnienia wydane zostało rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2018 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych (Dz. U. poz. 1601 ze zm.), zwane dalej „rozporządzeniem”. Wykaz zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz, o których mowa w art. 42 ust. 2 pkt 1 Karty Nauczyciela, przez nauczycieli: pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych, zatrudnionych w przedszkolach, szkołach i placówkach, określony został w § 3 rozporządzenia.

Przytoczone powyżej przepisy Karty Nauczyciela, jak również rozporządzenia, wyraźnie wskazują, że kompetencja prawotwórcza rady gminy, przewidziana w art. 42 ust. 7 pkt 3 lit. b Karty

al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań, tel. 61-854-14-51, fax. 61-854-18-36

www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: nk@poznan.uw.gov.pl

www.obywatel.gov.pl, infolinia tel. 222 500 117

Nauczyciela, ograniczona jest jedynie do określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych, doradców zawodowych (z wyjątkiem nauczycieli zatrudnionych w poradniach psychologiczno-pedagogicznych), natomiast nie obejmuje uprawnień do definiowania w jakikolwiek sposób używanego przez ustawodawcę pojęcia zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, prowadzonych bezpośrednio z dziećmi i młodzieżą lub na rzecz dzieci i młodzieży, przez omawianą grupę nauczycieli.

Stwierdzić zatem należy, że kwestionowany przepis § 2 ust. 2 uchwały został podjęty przez Radę Gminy Brodnica z przekroczeniem granic upoważnienia ustawowego wynikającego z art. 42 ust. 7 pkt 3 lit. b Karty Nauczyciela, co narusza prawo w stopniu istotnym, rodzącym konieczność stwierdzenia nieważności wadliwego przepisu.

Zasada praworządności wyrażona w art. 7 w związku z art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) wymaga, żeby materia regulowana wydanym aktem normatywnym wynikała z upoważnienia ustawowego i nie przekraczała zakresu tego upoważnienia. Każde unormowanie wykraczające poza udzielone upoważnienie jest naruszeniem normy upoważniającej i zarazem naruszeniem konstytucyjnych warunków legalności aktu prawa miejscowego wydanego na podstawie upoważnienia ustawowego (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 14 grudnia 2011 r., sygn. akt II OSK 2058/11; opubl. w CBOSA), przy czym uchybienia te mają charakter istotny.

Wobec powyższego, należało orzec jak w sentencji.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski
(-) Łukasz Mikołajczyk
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:
Rada Gminy Brodnica
Wójt Gminy Brodnica

al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań, tel. 61-854-14-51, fax. 61-854-18-36

www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: nk@poznan.uw.gov.pl

www.obywatel.gov.pl, infolinia tel. 222 500 117